

da naj jo vzame, ter zasé pridrži. Srebrnina je reč, pri katerej je telesna izročitev iz roke v roko mogoča; gledé na §. 427 obč. drž. zak. ustna omenjena izjava predpisane telesne izročitve nadomestiti ni mogla. Iz ustne daritve tožnici ni tedaj izvirala pravica do tožbe, kar sledi iz §. 943. obč. drž. zak.

K §. 127. občnega sodnijskega reda.

(Najvišjega sodnega dvora določba od 12. maja 1881, št. 4388, s katero se je odstranila nadsodnijska odločba od 1. svečana 1881, št. 850 in oziroma razsodba c. kr. okrajne sodnije v Kranji dato 11. decembra 1880, št. 8443.)

Razsodba c. kr. okrajne sodnije v Kranji dato 11. decembra 1880, št. 8443 se glasi:

Priloženje družbinskega pisma od 24. avgusta 1855 kot novega dokazala v „dalnjih pojasnilih“ de praes. 13. novembra 1880, št. 7804, pri pravdi mej Kašperjem Polakom in Joahimom Polakom se ne dovoljuje; pač pa se slednji obsodi, da mora v tem incidenčnem prepiru prvemu pod eksekucijo v 14. dneh povrniti stroškov

Razlogi prvega sodnika.

Joahim Polak je v svojih pri računskem prepiru s Kašperjem Polakom vloženi „pojasnilih“ kot dokaz navajal družbinsko pogodbo od 24. avgusta 1855. Kašper Polak prosil je za rekonosciranje te priloge. Dotični dan določil se je na 17. marca 1880. Pri tem dnevnu Joahim Polak ni bil v stanu originala omenjene pogodbe predložiti. Kašper Polak pa je vsled tega protestiral, da bi se ta pogodba inrotulirala, ter pri razsoditvi v ozir jemala.

Sedaj pa prosi Joahim Polak, da naj se mu dovoli priloženje zgorejšnje pogodbe kot novega dokazila v dalnjih pojasnilih. Kašper Polak ugovarja temu, in sicer iz razlogov, kateri se zdijo tej sodnji popolnoma opravičeni. Ker je Joahim Polak družbinsko pogodbo od 24. avgusta 1855 že v svojih pojasnilih kot dokazilo navajal, tako se ta pogodba sedaj novo dokazilo imenovati ne sme. Priloženje te pogodbe k daljnjim pojasnilom se torej ne

more imenovati „novost“ v smislu §§. 53 in 54 občnega sodnijskega reda.

Trditev Joahima Polaka, da se mora dopustiti, da sme stranka dokazila, katera jej prej pri roki niso bila, v vsakem štadiji pravdinem producirati, če s spodobnimi pripomočki ali s prisego dokaže, da teh dokazil v prejšnjem spisu zavestno zamolčala ni, je splošno resnična. V tem slučaju pa tej trditvi nasprotuje §. 126. obč. sod. reda, vsled katerega se morajo pri k rekognosciranju določenem dnevu originali po dokaz vodečej stranki tako gotovo predložiti, da se sicer ne smejo niti inrotulirati, niti pri razsoditvi v poštev jemati. Prošnja Joahima Polaka morala se je tedaj odbiti.

Razsoditev o stroških opira se na dvorni dekret od 27. septembra 1792, št. 53 justične zbirke zakonov in pa na §. 24. zakona od 16. maja 1874, št. 69 drž. zak. C. kr. nadsodnija v Gradci je vsled apelacije z odločbo od 1. svečana 1881, št. 850 prvosodnijsko razsodbo potrdila.

Razlogi nadsodnije.

V apelacijo dejana prvosodnijska razsodba morala se je iz prvosodnijskih razlogov in iz dalnjega razloga potrditi, da bi zapoved §. 126. obč. sod. reda, vsled katere se morajo pri dnevu, k rekognosciranju določenem izvirniki tako gotovo predložiti, da se sicer ne smejo niti inrotulirati, niti pri razsoditvi v poštev jemati, postala čisto iluzorična, če bi stranki dopuščeno bilo, originale, katerih pri rekognosciranju predložila ni, pozneje po poti novostnega postopanja k aktom pripraviti.

Pa tudi tedaj, če bi se po tožnikovej misli pogodba od 24. avgusta 1855 sedaj kot novo dokazilo smatrala, bi njegova prošnja ne bila opravičena, ker ni dokazal, da te pogodbe pri rekognosciranju brez svoje krivde predložiti ni mogel. Iz okoliščin, da se je tožnik že v svojej vlogi de praes. 23. septembra 1877, št. 1724, pod A ad II., na to pogodbo sklicaval, in da je po svojej lastnej izpovedbi še le malo časa pred dnevom, k rekognosciranju določenem, storil potrebne korake, da bi dobil original v svojo roko, se pač jasno sklepati da, da tožnik te pogodbe samo vsled svoje lenobe poprej v svoje roke dobiti ni mogel. On torej kratko nikar trditi ne sme, da te pogodbe poprej zavestno ni bil zamolčal.

Odločba o stroških opravičuje se z zapovedjo, v §§. 24. in 26. zakona od 16. maja 1874, št. 69, drž. zak. izrečeno.

Vsled izvanredne revizije je najvišji sodni dvor z določbo od 16. maja 1881, št. 4388, obe prejšnji rzsodbi pokončal, ter rzsodil:

Priloženje družbinskega pisma od 24. avgusta 1855 kot novega dokazila v dalnjih pojasnilih de praes. 13. novembra 1880, št. 7804 pri pravdi mej Kašperjem Polakom in Joahimom Polakom se dovoljuje: Kašpar Polak pa se ob jednom obsodi, da mora nasprotniku v 14. dneh pod eksékucijo povrniti stroške tega postranskega prepira.

Razlogi najvišjega sodnega dvora.

Joahim Polak je svojim pojasnilom, katera je vložil vsled „pomankljivosti“ od 31. januarja 1880, priložil kot dokazilo družbinsko pogodbo od 24. avgusta 1855. Izvirnika te pogodbe pa pri dnevu od 17. marca 1880 predložiti ni mogel. Vsled tega izrekel se je sedaj Kašper Polak proti novej predložitvi tega pisma in proti temu, da bi se ta pogodba pri rzsoditvi v ozir jemala.

Iz Joahim Polakove vloge od 11. marca 1880, št. 504, odloka na to vlogo izdanega (priloga ./ in iz pisma od 20. aprila 1880 pod 2/. se razvidi, da Joahim Polak družbinske omenjene pogodbe v posesti ni imel niti tedaj, ko je svoja pojasnila vložil, niti pri dnevu, k rekognosciranju določenem.

Ker se tedaj Joahim Polak v svojih pojasnilih tega dokazila požlužiti ni mogel, ker ga zavestno zamolčal ni, in ker se je to dokazilo še le po dnevu k rekognosciranju določenem, dobilo, tako se mu ne more kratiti pravica, vsled katere se sme v odgovoru (v pojasnilih) nezavestno zamolčano dokazilo s pravno močjo v dupliki (v dalnjih pojasnilih) zopet predložiti. (§. 54. obč. sod. red.)

Nasprotnik pa je tudi sedaj še odprta pot, da terja sodnijsko rekognosciranje tega pisma.

V pritožbo dejani prejšnji rzsodbi nasprotovali sta tedaj zakonu.

Gledé na dvorni dekret od 15. februvarja 1833, št. 3593, justične zbirke zakonov morali sta se torej ti rzsodbi pokončati.

Po §§. 24. in 26 zakona od 16. maja 1874, št. 69. drž. zak, zavezan je propadli Kašper Polak da nasprotniku povrne potrebne stroške.

K tem pa se ne smejo prištevati stroški, ki so narasli vsled tega, da se je tožnik zastopati dal po advokatu, stanujočem v oddaljenem kraju. —

Slovenska prisega iz l. 1785.

V dobi, ko najvišja sodnija v Avstriji noče spoznati veljavnosti slovenskega jezika po c. kr. uradih, ob času, ko se celo c. kr. metliška okrajna sodnija brani slovenske uloge sprejemati, prišla nam je prisega v slovenskem jeziku iz l. 1785 v roke. Našla se je med starimi listi zatiškega gradu. Glasi se pa takole:

„Jest Juri Jechann perseschem Bogu ozchetu, Synu, jenu Svetimu Duchu, eno pravo resnizchno, jenu pravizchno perfsego, tudi netschem netsch perstavet, netsch zamouzchat, nezch savolle Perjasnosti, nezch sa volle Souraschtva, nesch savolle fgube, nezch savolle dobizhka, ne dergazsch govoriti, ne dergazch miselti, ampak po pravici povedati, kar mene ta gofpud Richtar popraschali bodo, toku gvischnu, koker meni Buch ozchetu, Syn jenu Sveti Duch!“

Datum: 7. svečana 1785.

Pač žalostno je, da to kar je pred sto leti veljalo, je sedaj brez veljave!

A. H.

Če se med glavno obravnavo pokaže potreba, da se mora kateri izmed porotnikov kot priča zaslišati, se more to le pod tem pogojem izvršiti, da odstopi kot porotnik in da mesto njega vstopi namestnik.

Med glavno obravnavo, ki se je v kazenski stvari K. F.-a zaradi zločina umora in požiganja vršila pred porotnim sodiščem v S. dné 27. avgusta 1880, oglašil se je porotnik J. k besedi in je sodniji naznanil, da ga je tujec zapeljal k zlorabi uradne oblasti. Takoj je tudi pri sodniji vložil dotičnih mu v ta namen izročeni 30 gld. Ko je urno preiskavanje pokazalo pouzročitelja te podkupitve in ko so ga porotniki tudi agnoscirali, stavilo je